

Nr 232.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 4 och 9 §§ lagen den 9 april 1937 (nr 119) om verkställighet av bötesstraff, m. m.; given Stockholms slott den 9 april 1952.

Under åberopande av bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) lag angående ändrad lydelse av 4 och 9 §§ lagen den 9 april 1937 (nr 119) om verkställighet av bötesstraff; samt
- 2) lag angående ändrad lydelse av 49 a § lagen den 12 juni 1931 (nr 233) om behandling av alkoholister (alkoholistlag).

GUSTAF ADOLF.

Ingvar Lindell.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås att böter för fylleri eller förargelseväckande beteende icke skola få uttagas av den som enligt beslut intagits på allmän alkoholistanstalt eller som frivilligt ingått på sådan anstalt och därvid förbundit sig att kvarstanna ett år. Den som ingått frivilligt på anstalten och lämnat sådan förbindelse skall, liksom redan nu gäller för den som intagits enligt beslut, icke kunna åläggas förvandlingsstraff för böter.

F ö r s l a g

till

L a g

angående ändrad lydelse av 4 och 9 §§ lagen den 9 april 1937 (nr 119)
om verkställighet av bötesstraff.

Härigenom förordnas att 4 och 9 §§ lagen den 9 april 1937 om verkställighet av bötesstraff skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

4 §.

Böter, som äro förfallna till betalning och ej erläggas, skola, där så kan ske, uttagas genom utmätning så ock medelst införsel enligt vad där- om särskilt stadgas.

Böter, som äro förfallna till betalning och ej erläggas, skola, där så kan ske, uttagas genom utmätning så ock medelst införsel enligt vad där- om särskilt stadgas. *Har den bötfällde enligt meddelat beslut intagits å allmän alkoholistanstalt eller har han frivilligt ingått å sådan anstalt och därvid förbundit sig att kvarstanna å anstalten ett år, må dock böter icke uttagas, som avse före intagandet begånget brott, utgörande fylleri eller förargelseväckande beteende, men ej tillika annat brott.*

Utom egendom ————— nödig bostad

9 §.

Där någon enligt meddelat beslut intagits å allmän alkoholistanstalt eller tvångsarbetsanstalt eller för skyddsuppfosiran i *skyddshem eller allmän uppfostringsanstalt*, vare beslut om förvandling som dessförinnan meddelats förfallet; och må förvandling ej ske av böter som ådömts före intagandet. Böter, som ådömts efter

Där någon enligt meddelat beslut intagits å allmän alkoholistanstalt eller tvångsarbetsanstalt eller för skyddsuppfosiran i *skola tillhörande barna- och ungdomsvården eller där någon frivilligt ingått å allmän alkoholistanstalt och därvid förbundit sig att kvarstanna å anstalten ett år*, vare beslut om förvandling som dess-

(Gällande lydelse:)

(Föreslagen lydelse:)

intagandet men före utskrivningen, må ej förvandlas med mindre anstaltens styrelse det påkallar.

förinnan meddelats förfallet; och må förvandling ej ske av böter som ådömts före intagandet. Böter, som ådömts efter intagandet men före utskrivningen, må ej förvandlas med mindre anstaltens styrelse det påkallar.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1952.

F ö r s l a g

till

L a g

angående ändrad lydelse av 49 a § lagen den 12 juni 1931 (nr 233) om
 behandling av alkoholister (alkoholistlag).

Härigenom förordnas att 49 a § lagen den 12 juni 1931 om behandling av
 alkoholister (alkoholistlag)¹ skall erhålla följande ändrade lydelse.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

49 a §.

Misstänkes den, som enligt meddelat beslut intagits å allmän alkoholistanstalt, att hava före utskrivningen från anstalten begått brott, varå enligt lag icke kan följa högre straff än böter eller fängelse i sex månader; hör *detta* under allmänt åtal eller har det av målsäganden angivits till åtal, ankommer det å statsåklagaren att efter hörande av anstaltens styrelse avgöra, huruvida åtal lämpligen bör ske. Har brottet begåtts innan den intagne fyllt aderton år, skall frågan om åtal prövas i nämnda ordning ändå att högre straff än nyss sagts kan följa å brottet.

Misstänkes den, som enligt meddelat beslut intagits å allmän alkoholistanstalt *eller, på sätt nedan i 50 § sägs, frivilligt ingått å sådan anstalt och därvid förbundit sig att kvarstanna å anstalten ett år*, att hava före utskrivningen från anstalten begått brott, varå enligt lag icke kan följa högre straff än böter eller fängelse i sex månader, *och hör brottet* under allmänt åtal eller har det av målsäganden angivits till åtal, ankommer det å statsåklagaren att efter hörande av anstaltens styrelse avgöra, huruvida åtal lämpligen bör ske. Har brottet begåtts innan den intagne fyllt aderton år, skall frågan om åtal prövas i nämnda ordning ändå att högre straff än nyss sagts kan följa å brottet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli
 1952.

¹ Senaste lydelse SFS 1944:217 och 1948:402.

Utdrag av protokoll över justitiedepartementets ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 21 mars 1952.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Efter gemensam beredning med chefen för inrikesdepartementet anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, fråga angående *förvandling av böter i vissa fall m. m.* Föredraganden anför följande.

Enligt 7 § lagen den 9 april 1937 om verkställighet av bötesstraff gäller som huvudregel att, om böter ej till fullo gäldas, vad som är oguldet skall förvandlas till fängelse. Härifrån göres i 9 § undantag bl. a. för det fall då någon enligt meddelat beslut intagits på allmän alkoholistanstalt. Böter som ådömts före intagandet få i sådant fall icke förvandlas, och förvandlingsbeslut som redan meddelats skall vara förfallet. Icke heller få böter som ådömas efter intagningen men före utskrivningen förvandlas med mindre anstaltens styrelse det påkallar.

Stadgandet i 9 § har tillkommit för att undanröja de olägenheter som uppkomma av att förvandlingsstraff och anstaltsvård sammanträffa. Intagning på allmän alkoholistanstalt sker emellertid icke endast tvångsvis utan även frivilligt. Bestämmelser härom finnas i 50 § alkoholistlagen. Den som är hemfallen åt alkoholmissbruk kan sålunda frivilligt ingå på allmän alkoholistanstalt under förutsättning bl. a. att han skriftligen förbinder sig att kvarstanna viss tid, högst ett år. Han kan därefter kvarhållas den angivna tiden, men han kan också utskrivas tidigare. I det övervägande antalet fall brukar tiden i sådana förbindelser som lämnas i samband med frivilligt inträde bestämmas till ett år.

Ehuru sålunda frivilligt inträde på allmän alkoholistanstalt till stor del fyller samma funktion som en tvångsintagning, medför det icke samma verkan i fråga om förvandling av böter; 9 § lagen om verkställighet av bötesstraff gäller endast vid tvångsintagning. Frågan härom behandlades under förarbetena till lagen. I det sakkunnigbetänkande som ligger till grund för lagstiftningen (SOU 1935:56 s. 42) anfördes att av principiella skäl befrielse från förvandlingsstraff blott borde medgivnas, då intagning skett

på grund av länsstyrelsens förordnande. I ett yttrande över betänkandet (nykterhetsnämndernas centralkommitté) ifrågasattes emellertid, om det ej vore lämpligt att ådömt förvandlingsstraff finge förfalla även för dem som frivilligt ingått på alkoholistanstalt. Departementschefen framhöll att de sakkunniga torde ha åsyftat att, om stadgandet icke begränsades till de tvångsintagna, det skulle kunna tänkas att en bötfälld för att undgå förvandlingsstraff skulle frivilligt ingå å allmän eller enskild alkoholistanstalt, varifrån han kanske efter en mycket kort tid skulle utskrivas. För sin del anslöt sig departementschefen till de sakkunnigas betänkligheter mot att medgiva befrielse från förvandlingsstraff i andra fall än då intagning skett på grund av länsstyrelsens förordnande. Visserligen kunde de olägenheter som uppstå, då den som är intagen enligt länsstyrelsens förordnande skall undergå förvandlingsstraff för böter, i lika mån göra sig gällande då den bötfälld frivilligt ingått på alkoholistanstalt, men dessa fall voro, enligt departementschefens mening, icke flera än att olägenheterna liksom hittills kunde undanröjas genom att straffet av nåd efterskänktes.

Bestämmelsen i 9 § lagen om verkställighet av bötesstraff berör icke skyldigheten att betala böterna. Åtgärder för indrivning av böterna hindras alltså icke av intagningen på alkoholistanstalt, men om den bötfälld saknar tillgång till böternas gäldande, såsom ofta kan vara fallet, då han intagits på anstalt och ej har arbetsförtjänst, skola böterna enligt 13 § 1 mom. förordningen om indrivning och redovisning av böter anmälas till avskrivning. Beslut om avskrivning fattas av länsstyrelsen. Avskrivna böter kunna dock sedermera åter upptagas till indrivning, om det visar sig att den bötfälld har tillgångar. Enligt 5 kap. 20 § strafflagen bortfalla dock böterna sedan tre år förflutit från det bötesbeslutet vann laga kraft.

Enligt 49 a § alkoholistlagen gäller att, om den som enligt meddelat beslut intagits på allmän alkoholistanstalt misstänkes för att ha före utskrivningen begått brott, varå enligt lag icke kan följa högre straff än böter eller fängelse i sex månader, det skall ankomma på statsåklagare att efter hörande av anstaltens styrelse pröva, huruvida åtal lämpligen bör ske. Detta stadgande, som tillkom i samband med 1939 års lag om villkorlig dom, motiverades med att av 9 § i lagen om verkställighet av bötesstraff följde att smärre förseelser icke kom att medföra någon ansvarspåföljd för personer som tvångsintagits på allmän alkoholistanstalt och att det därför mången gång vore olämpligt eller åtminstone onödigt att lagföra dem vid domstol.

Inom justitiedepartementet har undersökts, huruvida det kunde anses lämpligt att i nu angivna hänseenden tillämpa samma regler, oavsett om intagningen på alkoholistanstalt skett enligt meddelat beslut eller frivilligt. I den p r o m e m o r i a som upprättats härom anföres efter en redogörelse för de i ämnet gällande bestämmelserna bl. a. följande:

Under år 1948 intogos 1 587 personer på alkoholistanstalt, av vilka 610 ingingo frivilligt. Motsvarande siffror visa för år 1949 att 1 396 personer intogos, av vilka 563 ingingo frivilligt, och för år 1950 att 1 454 personer

intogos, av vilka 427 ingingo frivilligt. Under dessa år utgjorde alltså de frivilligt ingångna resp. 38,4 %, 40,3 % och 29,4 % av samtliga intagna.¹

De flesta intagningarna å alkoholistanstalt komma till stånd på föranstaltande av de kommunala nykterhetsnämnderna; under år 1949 skedde detta i 1 243 fall eller 89 % av samtliga. Det händer ej sällan, att alkoholmissbrukaren frivilligt ingår på alkoholistanstalt först när frågan om tvångsintagning är överhängande. Av 38 § andra stycket alkoholistlagen framgår, att en intagning som kommit till stånd frivilligt kan övergå till tvångsintagning. Denna åtgärd vidtages huvudsakligen för att vid utskrivning kunna ställa vederbörande under övervakning, vilket ej kan ske beträffande den som under vistelsen på anstalten tillhört kategorien frivilligt ingångna. Enligt uppgift överföres årligen ett 100-tal personer till kategorien tvångsintagna.

Av vad nu anförts framgår att det i viss mån beror på tillfälligheter, om i det enskilda fallet den ena eller andra formen för intagning å alkoholistanstalt kommer till användning. Behandlingen är densamma. Vid fördelningen av de intagna på olika anstalter fäster man ej avgörande vikt vid formen för intagning. Både de som ingått frivilligt och de som intagits tvångsvis kvarhållas på anstalten ungefär fyra månader, varefter de försökspermitteras. Om det ej på grund av särskilda omständigheter anses obehövt, ställes den permitterade under övervakning. Vare sig övervakning anordnas eller ej, kan den permitterade åläggas skyldighet att under permissionstiden underkasta sig de föreskrifter angående vistelseort, selsättning och annat, som finnas erforderliga för hans rättelse. Undandra ger sig den permitterade övervakning eller bryter han eljest mot meddelade föreskrifter, kan han återhämtas till anstalten.

I promemorian framhålls att personer som intagits på allmän alkoholistanstalt till ett ej ringa antal varje år söka befrielse från böter av nåd. Härom anföres vidare:

En närmare undersökning har gjorts av de nådeansökningar som behandlades år 1949. Därvid har visat sig att av de 87 ansökningar, som inkommit från personer intagna på allmän alkoholistanstalt och som avsett böter (eller i något fall redan ålagt förvandlingsstraff), endast *en* ansökan gjorts av en tvångsintagen, under det att återstående 86 avsågo personer som ingått frivilligt på anstalten. Samtliga nu avsedda ansökningar tillstyrktes av Högsta domstolen och biföllos. Åren 1950 och 1951 utgjorde hela antalet nådeansökningar, vilka avsågo böter och inkommit från personer intagna på allmän alkoholistanstalt, resp. 112 och 97.²

I promemorian föreslås att 9 § lagen om verkställighet av bötesstraff skall utsträckas till att omfatta även dem som ingå frivilligt på allmän alkoholistanstalt och förbinda sig att kvarstanna på anstalten ett år. Såsom motivering för detta förslag anföres att tvångsintagning på allmän alkoholistanstalt och frivilligt ingående på sådan anstalt med förbindelse att kvarstanna viss tid i praktiken fungera som jämställda former för intagning på anstalt och fylla i huvudsak samma syfte. Samma skäl tala därför i båda fallen för att, då förvandlingsstraff för böter sammanträffar med anstaltsvården, förvandlingsstraffet bör vika. Då alltså undanröjandet av för-

¹ A. Åman och S. Östergren i Tidskrift för nykterhetsnämnder 1950 s. 25 och 1951 s. 53.

² Någon närmare utredning om beskaffenheten av dessa ärenden och utgången däri föreligger icke.

vandlingsstraffet även för de frivilligt ingångna bör ske rutinnässigt och icke bör bero av de specifika personliga omständigheterna i varje särskilt fall, synes det oegentligt att härför anlita nådeinstitutet. Anledning saknas att befara missbruk av det föreslagna stadgandet, om man såsom förutsättning för att böterna icke skola vara förvandlingsbara kräver att den intagne, såsom vanligen sker, förbundet sig att kvarstanna på anstalten ett år.

Vidare diskuteras i promemorian, huruvida skyldigheten att betala böter bör upphöra vid intagning på allmän alkoholistanstalt. Något förslag härom framställes dock icke. I denna del anföres:

Ätminstone då det gäller böter för fylleri eller andra förseelser som stå i samband med spritmissbruket, kan det synas otillfredsställande att, sedan samhället inskridit mot detta missbruk med ett frihetsberövande, uttaga böter, som haft till syfte att stävja spritmissbruket eller vissa yttringar därav men visat sig gagnlösa. Att böterna och frihetsberövandet härröra från olika myndigheter kan knappast vara av avgörande betydelse. Härtill kommer att ett frihetsberövande ofta medför ekonomiska svårigheter för den intagne och hans familj; indrivning av böterna utgör en ökad börda och kan försvåra alkoholistvården. Å andra sidan kan ett automatiskt bortfall vid inträde i alkoholistanstalt av alla böter, oavsett brottets beskaffenhet, icke gärna komma in fråga. Visserligen göres i 9 § lagen om verkställighet av bötesstraff icke någon skillnad mellan olika slag av böter. Att helt efterskänka böter är dock en mera vittgående åtgärd än att häva deras förvandlingsbarhet. Om böterna avse t. ex. falskdeklaration, ransoneringsbrott eller annat brott i näringsverksamhet, vilket medför vinning och som ej direkt sammanhänger med spritmissbruket, föreligga icke lika starka skäl att dessa skulle bortfalla, då den bötfällda blir föremål för alkoholistvård. Det synes alltså ofrånkomligt att, om intagande på alkoholistanstalt skall medföra bortfall av böter, detta sker först efter prövning i varje särskilt fall och begränsas i huvudsak till vad som har samband med spritmissbruket. Att tillägga domstol eller administrativ myndighet befogenhet att ingå på en sådan prövning vore dock en reform med vittgående principiella konsekvenser; frågan härom äger samband med andra spörsmål om eftergift av påföljd för brott och om åtgärder mot alkoholbrottsligheten. Det torde därför icke vara lämpligt att nu upptaga denna fråga; den bör behandlas i ett större sammanhang. Det får ankomma på Kungl. Maj:t att liksom hittills av nåd efterskänka böter i ömmande fall, och det bör åligga föreståndarna för alkoholistanstalterna att vara de intagna behjälpliga med att begära nåd, då nåd är befogad.

Slutligen anföres i promemorian att, då 49 a § i alkoholistlagen äger samband med 9 § lagen om verkställighet av bötesstraff, en utvidgning av det senare stadgandet bör medföra motsvarande ändring av det förra.

Infordrade yttranden över promemorian ha avgivits av riksåklagarämbetet, hovrätten över Skåne och Blekinge, hovrätten för Västra Sverige, socialstyrelsen, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Östergötlands, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Örebro, Gävleborgs och Västernorrlands län samt strafflagberedningen.

Därvid ha bifogats, av överståthållarämbetet yttranden av polismästaren och kriminalpolisintendenten i Stockholm samt Stockholms stads nykter-

hetsnämnd, av länsstyrelsen i Östergötlands län yttrande av länsnykterhetsnämnden i länet, av länsstyrelsen i Malmöhus län yttranden av länsnykterhetsnämnden i länet, polismästaren i Malmö samt nykterhetsnämnden i Malmö, av länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län yttrande av Göteborgs stads nykterhetsnämnd, av länsstyrelsen i Örebro län yttranden av länsnykterhetsnämnden i länet och Örebro stads nykterhetsnämnd samt av länsstyrelsen i Västernorrlands län yttrande av nykterhetsnämnden i Sundsvall.

Yttranden ha efter remiss inkommit från Sveriges advokatsamfund och Svenska socialvårdsförbundet.

I *samtliga yttranden* ha de föreslagna lagändringarna tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Dessutom ha några yttranden behandlat den i promemorian berörda frågan om skyldigheten att betala böter efter intagning på alkoholistanstalt. *Riksåklagarämbetet* anför att starka skäl tala för att böter, som ådömts enbart för fylleri, böra bortfalla. Om man begränsar regeln endast till sådana böter, möter dess genomförande icke några tekniska svårigheter, och samtidigt elimineras i huvudsak de olägenheter, som den nu gällande ordningen med indrivning av böter efter anstaltstidens utgång innebär. *Strafflagberedningen* framhåller att det förefaller olämpligt och obilligt, att skyldigheten att betala böter kvarstår, då böterna ålagts för fylleri och intagningen skett med anledning av att böterna icke betalats. Även där intagningen ägt rum i annat sammanhang borde skyldigheten att betala böter, ålagda enbart för fylleri, enligt strafflagberedningens mening upphöra. *Nykterhetsnämnden i Göteborg* anför att vanliga enkla fylleriböter böra avskrivras för sådana personer som intagits för vård på alkoholistanstalt. I varje fall bör en förnuftigare och humanare ordning för indrivning av vissa böter genomföras. Som det nu är kan en nitisk bötesindrivare ej sällan riva ned vad nykterhetsvården med möda och ekonomiska uppoffringar byggt upp. En från anstalt utkommen person måste få en tids rådrum, när han skall återanpassas i samhället. Han tål i allmänhet inga stora påfrestningar, och i ekonomiskt avseende har han det i regel mycket dåligt ställt.

Hovrätten över Skåne och Blekinge framhåller angelägenheten av att den i promemorian berörda frågan om eftergift av påföljd för fylleri och andra med spritmissbruk sammanhängande förseelser ägnas fortsatt uppmärksamhet. Härom anför hovrätten:

Med nuvarande ordning bliva nämligen samhällets åtgärder i anledning av dylika förseelser i allmänhet olika, allteftersom böter hunnit ådömas före intagningen eller icke. I det förra fallet upphöra visserligen böterna att vara förvandlingsbara men skyldigheten att betala böterna kvarstår. I det senare fallet däremot inträder vanligen ingen brottspåföljd eftersom åtal regelmässigt eftergives. Om förslaget genomföres, kunna dylika på tillfälligheter beroende olikheter i samhällets åtgärder antagas bliva något oftare förekommande än för närvarande.

Även *socialstyrelsen* understryker angelägenheten av att frågan, huruvida skyldigheten att betala böterna bör upphöra vid intagning på allmän alkoholistanstalt, närmare utredes.

I några yttranden upptagas även vissa andra frågor om lagändring. Sålunda uttalar *riksåklagarämbetet* att det kunde ifrågasättas om icke i samband med den nu föreslagna ändringen av 49 a § alkoholistlagen det till ämbetet ofta framförda önskemålet om överflyttning av åtalsprövningen enligt nämnda lagrum från statsåklagare till distriktsåklagare borde ske. Ämbetet, som i princip ansluter sig till en sådan överflyttning av åtalsprövningen, anser dock att frågan bör anstå till dess ändrad lagstiftning på grund av straffrättskommitténs pågående arbete genomförts. *Socialstyrelsen* anför att åtalsprövningen enligt nämnda lagrum, vilken för närvarande icke omfattar vissa typiska alkoholbrott, t. ex. våldsamt motstånd och missfirmelse av tjänsteman, borde utvidgas. *Riksåklagarämbetet* framhåller vidare att samma skäl som tala för att bötesförvandling icke bör ifrågakomma för personer som intagits på allmän alkoholistanstalt, tvångsarbetsanstalt eller ungdomsvårdsskola, förefinnas även i fråga om personer som intagits på sinnessjukhus annorledes än för observation. Ämbetet, som påpekar även vissa andra olägenheter av rådande ordning på detta område, anför att 9 § lagen om verkställighet av bötesstraff borde utvidgas att omfatta även dessa personer. I fråga om patienter på sinnessjukhus borde även införas åtalsprövning motsvarande den i 49 a § alkoholistlagen föreskrivna.

Departementschefen.

De i promemorian föreslagna lagändringarna, vilka icke föranlett några erinringar i yttrandena, böra även enligt min mening genomföras.

Härutöver kan övervägas om icke intagning på allmän alkoholistanstalt, vare sig intagningen sker enligt meddelat beslut eller frivilligt med åtagande att kvarstanna ett år, också borde medföra den verkan att skyldighet att betala böter, åtminstone i viss utsträckning, bortfaller. I promemorian har framhållits att ett sådant bortfall av böter borde ske endast efter prövning i varje särskilt fall och begränsas i huvudsak till vad som har samband med spritmissbruket. Frågan härom äger emellertid samband med andra spörsmål om eftergift av åtal och åtgärder mot alkoholbrottslighet. Den borde därför enligt den i promemorian uttalade meningen icke upptagas nu utan behandlas i ett större sammanhang.

Skälen för denna ståndpunkt synas övertygande, när det gäller bötesstraff i allmänhet. Såsom i flera yttranden påpekats kan man dock överväga att låta böter för fylleri bortfalla utan prövning. Då det uppenbarligen föreligger stora olägenheter av bötesindrivning i samband med anstaltsvård för alkoholism och det dessutom måste anses rimligt att böter för fylleri icke indrivs, sedan spritmissbruket lett till ett frihetsberövande, biträder jag denna mening, ehuru därigenom icke åstadkommes någon fullt konsekvent lösning för sådana fall, då böterna utgöra gemensamt straff för fylleri och annat brott. Det synes dessutom vara praktiskt motiverat att, utöver vad i yttrandena föreslagits, låta även böter som ådömts för förargelseväckande beteende bortfalla utan prövning.

På grund av vad sålunda anförts förordar jag alltså, utöver vad i prome-

morian föreslagits, även en ändring i 4 § lagen om verkställighet av bötesstraff av innebörd att böter, som avse före intagandet på anstalten begånget fylleri eller förargelseväckande beteende, icke må uttagas. Då ett gemensamt bötesstraff avser icke blott fylleri och förargelseväckande beteende utan även något brott av annat slag, kan däremot den föreslagna regeln tydligen icke tillämpas. Om det i ett sådant fall föreligger anledning till befrielse från straff, måste alltså, liksom hittills, nådeinstitutet anlitas. Sådana böter, som på grund av den nu föreslagna bestämmelsen icke skola uttagas, böra enligt gällande bestämmelser avkortas.

Övriga i yttrandena berörda frågor är jag icke beredd att upptaga i detta sammanhang.

På grund av nu anförda synpunkter ha inom justitiedepartementet upprättats bifogade förslag till

1) *lag angående ändrad lydelse av 4 och 9 §§ lagen den 9 april 1937 (nr 119) om verkställighet av bötesstraff, samt*

2) *lag angående ändrad lydelse av 49 a § lagen den 12 juni 1931 (nr 233) om behandling av alkoholister (alkoholistlag).*

Föredraganden hemställer att lagrådets utlåtande över nämnda lagförslag, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet.

Axel Nilsson.

¹ Denna bilaga, som fränsett några redaktionella jämkningar överensstämmer med de vid propositionen fogade lagförslagen, har här utslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 8 april 1952.

N ä r v a r a n d e :

justitieråden **EKBERG,**
STRANDBERG,
LJUNGGREN,
regeringsrådet **BJÖRKHOLM.**

Enligt lagrådet den 1 april 1952 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 21 mars 1952, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättade förslag till

- 1) *lag angående ändrad lydelse av 4 och 9 §§ lagen den 9 april 1937 (nr 119) om verkställighet av bötesstraff samt*
- 2) *lag angående ändrad lydelse av 49 a § lagen den 12 juni 1931 (nr 233) om behandling av alkoholister (alkoholistlag).*

Förslagen, som finnas bilagda detta protokoll, föredrogos inför lagrådet av byråchefen för lagärenden i justitiedepartementet B. Kjellin.

Lagrådet lämnade förslagen utan erinran.

Ur protokollet:
Olle Lundberg.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 april 1952.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med chefen för inrikesdepartementet anmäler t. f. chefen för justitiedepartementet, statsrådet Lindell, lagrådets den 8 april 1952 avgivna utlåtande över de till lagrådet den 21 mars 1952 remitterade förslagen till

- 1) lag angående ändrad lydelse av 4 och 9 §§ lagen den 9 april 1937 (nr 119) om verkställighet av bötesstraff; samt
- 2) lag angående ändrad lydelse av 49 a § lagen den 12 juni 1931 (nr 233) om behandling av alkoholister (alkoholistlag).

Med förmälan att förslagen av lagrådet lämnats utan erinran, hemställer föredraganden att förslagen, sedan några redaktionella jämkningar vidtagits i förstnämnda förslag, måtte jämlikt § 87 regeringsformen föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Lars Nordvall.